

Sygn. akt IV CNP 21/19

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie ze skargi powoda
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w L.
z dnia 31 maja 2017 r., sygn. akt II Ca (...),
w sprawie z powództwa P. S.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji [...].
Spółce Akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 7 lutego 2020 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

P.S. - powód w sprawie o zapłatę przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji [...]. Spółce Akcyjnej, wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 31 maja 2017 r. oddalającego jego apelację wniesioną od wyroku Sądu Rejonowego w L.. W skardze powód zarzucił, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z art. 363 § 1 i 2, 822 § 1 k.c. oraz art. 233 k.p.c. Skarżący wskazał także, że wzruszenie zaskarżonego postanowienia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, gdyż nie przysługiwała w niniejszej sprawie skarga kasacyjna jak też nie wystąpiły podstawy do wznowienia postępowania.

Sąd Najwyższy zaważył, co następuje:

W związku ze zmianą stanu prawnego a także w związku ze szczególną regulacją zawartą w art. 424⁸ § 2 k.p.c., w której świetle w razie stwierdzenia, że zmiana zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych była lub jest możliwa, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia stała się z dniem 3 kwietnia 2018 r. niedopuszczalna i jako taka podlega odrzuceniu (art. 424⁸ § 2 k.p.c.).

Na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r., poz. 5 ze zm., dalej jako: „u.SN”) wprowadzono skargę nadzwyczajną - nowy nadzwyczajny środek zaskarżenia, o szerokich podstawach, obejmujących m.in. naruszenie zasad, wolności i praw określonych w Konstytucji oraz rażące naruszenie prawa przez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 89 § 1 u.SN). Skarga ta może być wniesiona w terminie 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia (art. 89 § 3 u.SN), a w okresie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy o Sądzie Najwyższym może służyć podważaniu prawomocnych orzeczeń sądowych wydanych przed wejściem tej ustawy w życie, lecz po dniu 17 października 1997 r. (art. 115 § 1 u.SN). Ustanowiono zatem kolejny instrument prawny pozwalający na uchylenie lub zmianę prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego kończącego postępowanie w sprawie (art. 89 § 1 w związku z art. 91 § 1 u.SN), obejmujący także - we wskazanych granicach czasowych -

orzeczenia, które uprawomocniły się przed wejściem w życie ustawy o Sądzie Najwyższym, tj. przed dniem 3 kwietnia 2018 r.

W następstwie uwzględnienia skargi nadzwyczajnej dojść może do zmiany lub uchylenia objętego nią orzeczenia (art. 91 § 2 u.S.N) ewentualnie – w określonych wypadkach - do stwierdzenia wydania tego orzeczenia z naruszeniem prawa (art. 89 § 4 i art. 115 § 2 u.S.N). Wprowadzenie skargi nadzwyczajnej ma duże znaczenie dla dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Dotyczy to nie tylko orzeczeń, które uprawomocniły się w dniu 3 kwietnia 2018 r. lub po tym dniu, lecz także orzeczeń, które uprawomocniły się przed dniem 3 kwietnia 2018 r. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2019 r., II CNP 2/18 nie publ.).

Skoro wprowadzono dodatkową, nieprzewidzianą wcześniej, gwarancję zgodności z prawem orzeczeń sądowych, otwierając drogę do zmiany lub uchylenia wadliwego orzeczenia poza trybem skargi kasacyjnej i skargi o wznowienie, to skorzystanie z niej - na równi ze skorzystaniem ze skargi kasacyjnej i skargi o wznowienie - musi wyprzedzać dochodzenie ewentualnej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Gwarancja ta zakłada możliwość usunięcia źródła szkody w postaci wydania orzeczenia, co może uczynić odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa bezprzedmiotową (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18, OSNC 2018, nr 12, poz. 121, i z dnia 20 grudnia 2018 r., III CNP 19/18, nie publ.).

Mając zatem na względzie, że przyczyny uwzględnienia skargi nadzwyczajnej są zbieżne z przyczynami uwzględnienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 89 § 1 pkt 1 i 2 u.S.N.) należy przyjąć, iż wnoszący w dniu 3 kwietnia 2018 r. lub po tym dniu skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wypełniając obowiązek z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., musi wykazać, że złożył do uprawnionego organu (art. 89 § 2 u.S.N.) wniosek o wniesienie skargi nadzwyczajnej i nie został on uwzględniony.

Niewykazanie tej okoliczności powoduje wprost odrzucenie skargi powoda na podstawie 424⁸ § 2 k.p.c.

aj